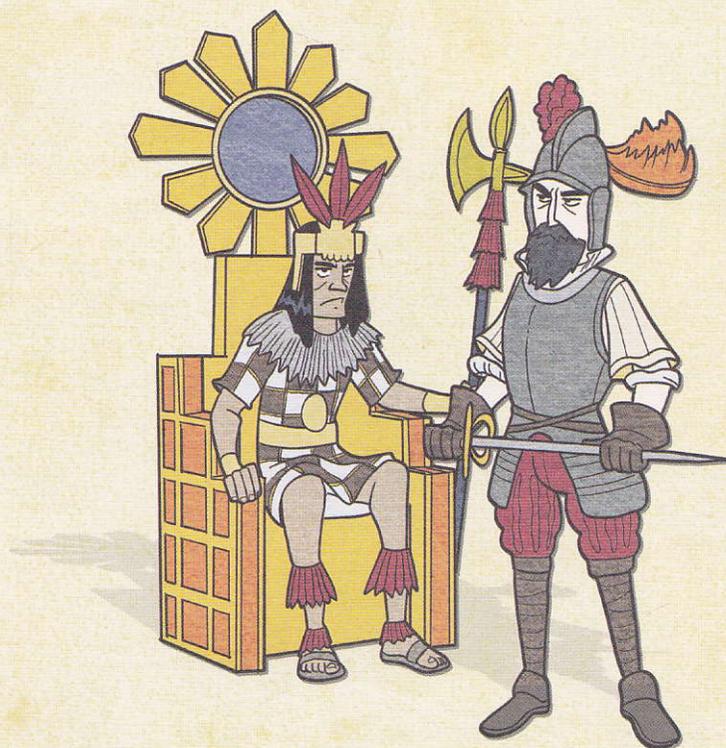

ISTORIA LUMII

DESCOPERIRI ȘI REVOLUȚII

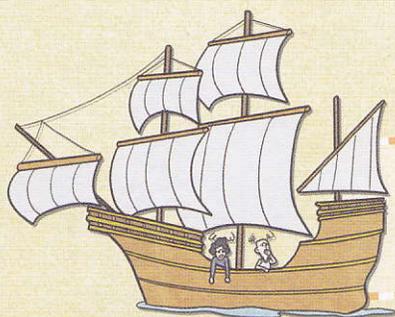
Anii 1500-1900

text de John Farndon
ilustrații de Christian Cornia

CUPRINS

Descoperiri și revoluții	6
Catolici și protestanți 1500-1550	8
Aurul spaniol 1550-1600	10
Lumea, dată peste cap 1600-1650	12
Războaie și vrăjitoare 1650-1700	14
Iluminismul 1700-1750	16
Revoluție și independență 1750-1800	18
Marșul lui Napoleon 1800-1825	20
O lume în schimbare 1825-1850	22
Noi națiuni 1850-1875	24
Goana către vest 1875-1900	26
Cine, ce și când	28
Niciodată n-aș fi crezut...	30
Index	32

În această carte, prescurtarea „cca”, folosită înaintea unei date, înseamnă „circa” sau „aproximativ” și semnaleză faptul că data precisă a aceluia eveniment nu este cunoscută.

America de Nord

Mulți europeni s-au stabilit aici ca fermieri. Ei au privit continentul ca pe un tărâm pustiu, deși era deja locuit de numeroase populații bășinașe. În 1776, coloniștii englezi s-au separat de Regatul Britanic și și-au întemeiat propria țară independentă, Statele Unite ale Americii.

America de Sud

După sosirea europenilor pe continentele americane, bășinașii au fost marginalizați, transformați în sclavi sau chiar uciși. Bolile europene au decimat și ele populația indigenă. În scurtă vreme, Spania și Portugalia dominau America de Sud și Centrală.

DESCOPERIRI ȘI REVOLUȚII

Între 1500 și 1900, Europa a fost în centrul atenției. Poate că restul lumii ar fi vrut să ducă o viață liniștită, dar neastâmpărații europeni au trimis corăbii de jur-împrejurul globului, ca să cucerească, să colonizeze și să facă negoț. Primii care au făcut acest lucru au fost spaniolii și portughezii, apoi englezii, olandezii, francezii și germanii. Astfel, au schimbat lumea pentru totdeauna.

Europa

Europeii au dus război după război. Dar continentul fremăta de idei și schimbări. Unele erau pașnice, precum descoperirile științifice sau Revoluția Industrială, când au apărut primele fabrici. Altele erau violente, precum conflictele religioase care au dus la scindarea Bisericii catolice în urma Reformei, războiul civil din Anglia și Revoluția franceză.

Asia

După ce în secolul al XV-lea trimiseseră corăbii să exploreze lumea, împărații din dinastia Ming au fost mult mai retrași. Japonezii, la rândul lor, după secole de confruntări, s-au bucurat de o lungă perioadă de liniște, în timpul erei Edo. În cele din urmă, însă, europenii au ajuns și aici.

Eurasia

Eurasia s-a aflat sub dominația turcilor otomani, care aveau capitala în luxosul Istanbul (Constantinopol). Otomanii invadau periodic Europa, fiind respinși de fiecare dată de armatele conducătorilor creștini.

Africa

Europeii au luat prizonieri mulți africani și i-au dus în America, să le fie sclavi. Apoi, în secolul al XIX-lea, au început cucerirea sistematică a continentului african. Puterile europene și-au împărțit teritoriile, fără să le pese de localnici. Cea mai mare parte a Africii a rămas necunoscută totuși pentru europeni, până când exploratorii s-au avântat în inima continentului.

Legenda hărților

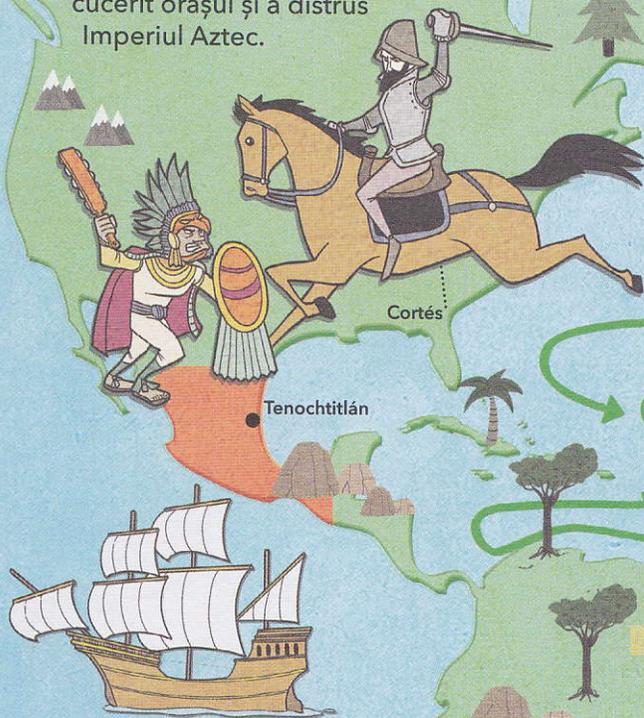
- ★ Pe hărți, bătăliile importante sunt marcate prin acest simbol.

Cucerirea aztecilor

1521, Mexic

Conchistadorul spaniol Hernán Cortés a ajuns în capitala aztecă Tenochtitlán, ceea ce a dus la o răsccoală în care a fost ucis regele Montezuma al II-lea.

În scurt timp, Cortés a cucerit orașul și a distrus Imperiul Aztec.

Șase neveste

1509-1547, Anglia

Regele Henric al VIII-lea a vrut să divorțeze de soția lui, Caterina, fiindcă nu-i putea naște un fiu. Când Papa a spus „Nu!”, Henric s-a autointitulat conducător suprem al Bisericii Angliei și a închis mănăstirile. Henric a mai avut cinci neveste – iar pe două le-a decapitat!

Călătorii de explorare

- Cristofor Columb
- Vasco da Gama
- Fernando Magellan

Imperiul Songhai

1464-1592, Mali

Sub Askia cel Mare, Imperiul Songhai a devenit unul dintre cele mai bogate și mai puternice de pe Pământ. Iar capitala Timbuktu a ajuns un mare centru al cunoașterii și orașul a devenit legendar pentru bogăția sa.

Timbuktu

1500
Exploratorul Pedro Álvares Cabral descoperă Brazilia

1502
Primii sclavi africani sunt trimiși în Lumea Nouă

1503
Leonardo da Vinci pictează *Mona Lisa*

1517
Martin Luther publică cele 95 de teze

1520
Suleiman I preia conducerea Imperiului Otoman

1521
Cortés finalizează cucerirea Imperiului Aztec

Nicolaus Copernic

1543, Polonia

Oamenii au crezut multă vreme că soarele și stelele se rotesc în jurul Pământului. Astronomul polonez Copernic a sugerat contrariul. În 1610, cu ajutorul noii sale invenții, telescopul, Galileo Galilei a și demonstrat acest lucru.

Legenda hărții

- Imperiul Aztec
- Imperiul Chinez
- Imperiul Otoman
- Imperiul Songhai

Sultanul Suleiman

1520-1566, Turcia

Suleiman I a sporit considerabil puterea Imperiului Otoman. A fost supranumit Suleiman „Legiuitorul” de către turci, datorită legilor înțelepte pe care le-a dat, în vreme ce europenii îi ziceau „Magnificul”, pentru stilul său luxos de viață.

Constantinopol

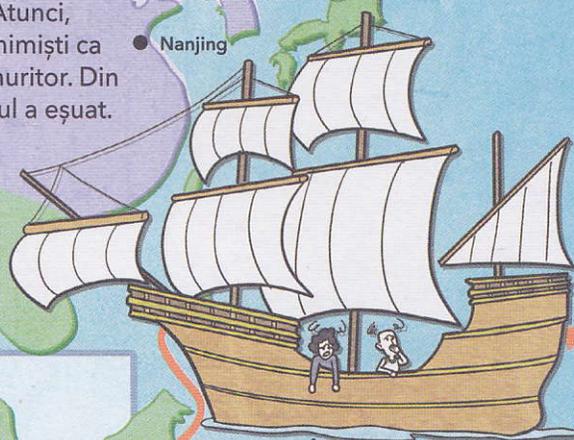
Vreau să trăiesc veșnic!

1521-1567, China

Împăratul Jiajing, din dinastia Ming, tortura și ucidea pe oricine îl contrazicea.

Dar imperiul său a început să se prăbușească. Atunci, a angajat alchimisti ca să-l facă nemuritor. Din fericire, planul a eșuat.

Nanjing

corabia lui Magellan

CATOLICI ȘI PROTESTANȚI

1500-1550

Reforma a sfâșiat Europa și a declanșat războaie între țări. Creștinii catolici considerau că Papa de la Roma este conducătorul lor suprem. Dar în nord, influențați de călugărul Martin Luther, protestanții au ajuns la concluzia că îl pot sluji pe Dumnezeu și fără intermedierea Papei ori slujbele sofisticate în latină.

În jurul lumii

1519-1522

Corabie după corabie, europenii navigau spre Indonezia ca să exploreze și să aducă înapoi mirodenii. Între 1519 și 1522, „Victoria”, nava căpitanului portughez Magellan, a făcut ocolul Pământului, deși exploratorul a fost ucis la jumătatea călătoriei.

1521

Jiajing ajunge împărat al Chinei

1522

Echipajul lui Magellan face ocolul Pământului

1534

Regele Henric al VIII-lea se autoproclamă conducător suprem al Bisericii din Anglia

1536

Este decapitată regina Anne Boleyn a Angliei

1543

Copernic declară că Pământul se învârtă în jurul Soarelui

1547

Ivan cel Groaznic este încoronat ca primul țar al Rusiei